

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาถึงผลของการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยใช้เทคนิคแม่แบบต่อพฤติกรรม
กล้าแสดงออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

สมมติฐานของการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง
3. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล
4. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
5. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
6. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการทดลอง

1. กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จังหวัดชลบุรี ที่มีคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 21 คน และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองทั้งหมด ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจำนวน 16 คน สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง โปรแกรมฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้เทคนิคแม่แบบ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม SPSS/ PC: Statistical Packages for Social Sciences และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทระหว่างกลุ่มหนึ่งตัวแปรและภายในกลุ่มหนึ่งตัวแปร (Repeated - Measures Analysis of Variance: One Between - Subjects Variable and One Within - Subjects Variable) (Howell, 2007) และทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบ Newman - Keuls Procedure

สรุปผล

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลที่ได้ปรากฏดังต่อไปนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐาน ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลอง ดังตารางที่ 4-1 และภาพที่ 4-2 ที่ให้ผลไม่เป็นไปในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ในระยะก่อนการทดลอง นักศึกษากลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบและนักศึกษากลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลมีผลที่แตกต่างกัน คือ นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะในระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาคอบแบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยคัดเลือกนักศึกษาที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะหลังการทดลองนักศึกษากลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองเกิดความรู้ความเข้าใจทักษะและลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้นักศึกษาเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรม การแสดงออกของตนให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นส่งผลให้เกิดความสามารถในการแสดงออกถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ของตนที่ไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น แสดงออกถึงการกล่าวคำปฏิเสธที่จะทำตามคำสั่ง หรือคำขอร้องที่ไร้เหตุผลอันสมควรของผู้อื่น แสดงออกถึงการกล่าวคำขอร้อง หรือออกคำสั่งที่มีเหตุผลอันสมควรแก่ผู้อื่น และแสดงออกถึงการแสดงความรู้สึกทางบวกและทางลบออกมาเพื่อให้ผู้อื่นทราบอย่างถูกต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะอย่างจริงใจและอย่างตรงไปตรงมา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรรัตน์ สงวนสุข (2547) ที่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาของการทดลอง โปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบช่วยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดพฤติกรรม มีทักษะความฉลาดทางอารมณ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีสิน ทอนเกาะ (2541) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์และการใช้เทคนิคแม่แบบกับช่วงเวลาของการทดลอง และยัง

สอดคล้องกับ พระมหาชยันต์ แสงโสม (2546) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง โปรแกรมการเสนอตัวแบบต่อลักษณะนิสัยทางจริยธรรม

สรุปได้ว่า ระยะก่อนการทดลอง นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกใกล้เคียงกัน หลังจากการทดลอง นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น ทำให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแตกต่างกันในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล จึงแสดงให้เห็นว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

2. คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการเข้า

โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษากลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง ดังตารางที่ 4-2 ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มทดลองได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายกลุ่ม สถานการณ์จำลอง เทคนิคแม่แบบ ดังเช่นในโปรแกรมที่ 3 และ 4 ที่ให้นักศึกษาได้ฝึกการแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดความเข้าใจ และได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Bandura (1986) กล่าวถึงการเสนอตัวแบบแสดงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวแบบทำหน้าที่ช่วยให้กับผู้สังเกตกระทำพฤติกรรมนั้น นักเรียนได้เห็นและนำมาปฏิบัติจริง เช่น การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า การเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์ เป็นต้น และนักเรียนมีความเชื่อเพื่อพ่อแม่ และมีความซื่อสัตย์ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงทำให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงขึ้นในระยะหลังการทดลอง เนื่องจากเรื่องแม่แบบที่สร้างขึ้นในการทดลองครั้งนี้มีลักษณะที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมและผลตอบสนองในทางที่เกิดผลดีและไม่ดี เพื่อให้ผู้รับแบบได้เลือกสรรด้วยตนเองว่า ควรจะเลือกสรรในทางที่แสดงถึงการมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงผลนี้ และยังสอดคล้องกับ ปิยานุ เสือสินวล (2545) พบว่า การใช้เทคนิคแม่แบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้ผู้สังเกตหรือผู้ประสงฆ์เลียนแบบจากแม่แบบนั้น สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ ผลจากการสังเกตจะทำให้บุคคลนั้นเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์ จึงทำให้นักเรียนที่มาจากครอบครัว

แตกแยกมีลักษณะการมุ่งอนาคตสูงขึ้น ในระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนิยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีการประหยัคสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มโดยเทคนิคแม่แบบ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีปัญหาได้ ดังนั้นการได้รับวิธีการทดลองที่แตกต่างกันจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่แตกต่างกันด้วย

สรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น จึงทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มทดลองได้เห็นตัวแบบจากการทำพฤติกรรม นำประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข จนเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมในระยะติดตามผลซึ่งห่างจากหลังการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ถึงแม้จะไม่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ แต่ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นยังคงอยู่ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ ทำให้ไม่มีความรู้ความเข้าใจทักษะการแสดงพฤติกรรม จึงไม่มีการตื่นตัว ไม่มีการค้นหาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองมาแก้ไข พฤติกรรมที่เป็นปัญหา ไม่มีการพัฒนาให้ดีขึ้น ทำให้ไม่กล้าแสดงออกเท่ากับนักศึกษากลุ่มทดลอง จึงเป็นผลให้เกิดความแตกต่างในพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างนักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับการวิจัยของ คมคาย ชีโนคม (2534) พบว่า พฤติกรรมการประหยัคในระยะติดตามผลของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bandura and Menlove (1967) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยการดูแบบเป็นภาพยนตร์ แสดงการเล่นของเล่นต่าง ๆ พร้อมทั้งบอกวิธีการเล่นของแม่แบบให้ทราบด้วยมีการเลียนแบบได้ดีกว่ากลุ่มที่ให้ตัวเลขพร้อมดูภาพยนตร์ และกลุ่มที่ดูภาพยนตร์เงียบ ๆ และยังคงสอดคล้องกับ Dalton, Sundblad and Hylbert (1973) พบว่า ผู้รับการทดลองที่ฝึกโดยการให้ตัวแบบสามารถตอบสนองต่อสื่อถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม

Dalton, Sundblad and Hylbert (1973) พบว่า ผู้รับการทดลองที่ฝึกโดยการให้ตัวแบบสามารถตอบสนองต่อสื่อถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม

สรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก ได้รับประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เหมาะสม ส่งผลให้พฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เกิดขึ้นใหม่ยังคงอยู่ในระยะติดตามผล ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล

4. นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 อธิบายได้ว่า กลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีความกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ ได้ฝึกการทำกิจกรรมที่อยู่ในโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งการเล่นเกมส์ การแสดงบทบาทสมมติ การดูเทปบันทึกภาพ สามารถช่วยให้นักศึกษาเกิดความเชื่อมั่น มั่นใจในตนเอง กล้าแสดงศักยภาพทางพฤติกรรมของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ ทำให้นักศึกษาได้เห็นตัวอย่างแม่แบบที่กระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์พร้อมทั้งเห็นผลการกระทำที่ตัวแบบได้รับ จึงส่งผลให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองให้ดีขึ้น ดังที่ Bandura (1986) กล่าวถึงลักษณะตัวแบบที่ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกต ตัวแบบที่เป็นประโยชน์หรือมีคุณค่าต่อผู้สังเกตจะเรียกความสนใจได้สูง ทั้งนี้ เนื่องจากตัวแบบที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในวิทยุทัศน์นี้เป็นแบบอย่างที่น่าสนใจที่จะติดตามพฤติกรรมและผลที่แม่แบบได้รับจากการแสดงพฤติกรรม รวมทั้งภายหลังจากการดูวิทยุทัศน์แล้วนักเรียนได้ร่วมอภิปรายถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุระาภรณ์ ประมาณพล (2543) พบว่า การใช้เทคนิคแม่แบบก่อให้เกิดขบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ ได้แก่ การให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการสังเกตจากตัวแบบ และนักเรียนเลียนแบบตามพฤติกรรมนั้น เป็นผลจากลักษณะของตัวแบบที่ผ่านสื่อวิทยุทัศน์ โทรทัศน์ ตัวแบบที่ผ่านสื่อ จะแสดงพฤติกรรมให้เห็นทั้งภาพ และได้ยินคำพูด ช่วยดึงดูดความตั้งใจในการสังเกต ทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการได้ยิน และจากการได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรม ซึ่งทำให้นักเรียนที่ได้รับความรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมทัศนสุขภาพด้านความรู้เรื่องพิษณุและความสะอาดของพิษณุดีขึ้นในระยะหลัง

การทดลอง และยังสอดคล้องกับ Dowrick and Dove (1980) ที่พบว่า การใช้ตัวแบบจากวิดีโอเทปสามารถใช้พัฒนาทักษะการว่ายน้ำ ได้ผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สงวนสุข (2547) พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิด มีความเชื่อ ความคาดหวังในการที่จะตัดสินใจกระทำ ทำให้นักเรียนพัฒนาตนเอง เข้าใจตนเอง เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นส่งผลให้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ VanDel and Spradley (1981) ได้ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่เป็นสไลด์ พบว่า ทักษะต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นได้และมีความคงทน ถึงแม้จะไม่ได้รับการฝึกอีกหลังการทดลอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมา จันทรแห่งผล (2535) พบว่า นักเรียนที่ได้รับเทคนิคแม่แบบมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นในระยะหลังการทดลอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสสุรางค์ สังกะบูชา (2540) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบและนักเรียนที่สอนตามปกติมีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า นักศึกษากลุ่มทดลองหลังจากได้เข้า โปรแกรมการฝึกพฤติกรรม กล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบพบว่ามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงขึ้นมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมให้ดีขึ้น ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

5. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษากลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรม การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบในระยะติดตามผลสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมกล้าแสดงออกระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มโดย ใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 4-4 และดังตารางที่ 4-5 ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึก พฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ หลังจากที่ได้เข้าโปรแกรมได้นำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และหลักการของการแสดงออก ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ที่เกิดขึ้นจริง นำมาปรับปรุงแก้ไข ทำให้นักศึกษาเข้าใจตนเองมากขึ้น เกิดความรู้ที่ดีจากการเห็น ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ทำให้นักศึกษาเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม มาเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก สูงขึ้นในระยะหลังการทดลอง เพราะกลุ่มที่เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้ เทคนิคแม่แบบได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบในวิดีโอที่ที่มีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

เกิดการเรียนรู้ และการเรียนก็ยังคงอยู่ แต่กลุ่มที่ไม่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้เทคนิคแม่แบบไม่ได้เห็นตัวแบบที่มีความกล้าแสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสมจึงไม่เกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536) กล่าวถึงข้อดีของการเสนอตัวแบบจะเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมนั้นจะคงทนถาวรมากขึ้น เมื่อได้รับการเสริมแรงทำให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ และการเสนอแม่แบบเป็นการให้นักเรียนได้เห็นแม่แบบที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเอง เรียนรู้พฤติกรรมจากการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนจะสังเกตการกระทำของตัวแบบ เช่น พฤติกรรมซึ่งแสดงออกแล้วเป็นผลดีกับตัวเอง และพฤติกรรมที่เป็นผลเสียกับตัวเองด้วย แล้วทำให้เกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ก็ยังอยู่ในระยะติดตามผล จึงทำให้ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับเทคนิคแม่แบบในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sagotsky (1981) ได้ศึกษาแนวทางในการเพิ่มพฤติกรรมความร่วมมือในการทำงานกับเด็กจำนวน 118 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้ดูภาพยนตร์ตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่แสดงการตกลงที่จะช่วยเหลือกันก่อนการเล่นเกมร่วมกับการแสดงพฤติกรรมร่วมมือตั้งแต่การเล่นจนจบการเล่นเกม กลุ่มที่ 2 ให้ดูภาพยนตร์ตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่แสดงการตกลงที่จะช่วยเหลือกันก่อนการเล่นเกม กลุ่มที่ 3 ผู้วิจัยอ่านคำแนะนำวิธีการเล่นเกมและแนะนำให้ร่วมมือกันในการเล่นเกม และกลุ่มที่ 4 ไม่ให้ตัวแบบใด ๆ หลังการดูภาพยนตร์ตัวแบบหรือการแนะนำแล้วให้แต่ละกลุ่มเล่นเกม พบว่าเด็กในกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 มีการแสดงพฤติกรรมร่วมมือในการเล่นเกมมากกว่าในกลุ่มที่ 4 โดยไม่มีความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมร่วมมือในแต่ละกลุ่ม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปียานุ เสือสีนวล (2545) พบว่า นักเรียนที่ได้รับเพื่อการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

สรุปได้ว่า การใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการที่ให้นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงขึ้นในระยะหลังการทดลอง และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นยังคงอยู่จนถึงระยะติดตามผล ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

6. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลองกับ ระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า นักศึกษาที่มีคะแนนความกล้าแสดงออกต่ำที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลองผลระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4-6 และ

ตารางที่ 4-7 ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ หลังจากการทดลองทำให้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น มีการแสดงออกถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ของคนที่ไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวท้าวสิทธิของผู้อื่น แสดงออกถึงการกล่าวคำปฏิเสธที่จะทำตามคำสั่ง หรือคำขอร้องที่ไร้เหตุผลอันสมควรของผู้อื่น แสดงออกถึงการกล่าวคำขอร้อง หรือออกคำสั่งที่มีเหตุผลอันสมควรแก่ผู้อื่น และแสดงออกถึงการแสดงความรู้สึกทางบวก และทางลบออกมาเพื่อให้ผู้อื่นทราบอย่างถูกต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะอย่างจริงใจและอย่างตรงไปตรงมา และถึงแม้ว่าระยะเวลาจะผ่านไป 3 สัปดาห์ พฤติกรรมกล้าแสดงออกต่าง ๆ ที่นักศึกษาได้จดจำและเลียนแบบนั้นก็ยังคงอยู่ ดังเช่นในโปรแกรมที่ 6 นักศึกษาได้เห็นพฤติกรรมกล้าแสดงออกของตัวแบบที่ผู้วิจัยได้เลือกมาเข้าร่วมโปรแกรมนี้อย่าง ที่มีบุคลิกเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ เป็นที่ยอมรับของสังคมในมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองได้จดจำและลอกเลียนแบบ และนักศึกษาได้นำทักษะต่าง ๆ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันจนเกิดเป็นพฤติกรรมใหม่ของตนเองขึ้น ดังที่ วัชร ทรัพย์มี (2535) กล่าวว่า หลังจากผู้สังเกตได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบแล้ว ผู้รับพฤติกรรมจะจดจำพฤติกรรมตัวแบบไว้ในความทรงจำเพื่อจะนำไปแสดงในอนาคต ทั้งนี้เพราะการใช้เทคนิคแม่แบบเน้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงมีแนวทางที่เหมาะสมในพฤติกรรมแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง จากที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองต่ำ เกิดการเรียนรู้จากแม่แบบและทำให้เกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองสูงขึ้นในระยะหลังการทดลองยังส่งผลทำให้เกิดความคงทนอยู่ถึงระยะติดตามผลและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ อุณญา (2537) พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และยังสอดคล้องงานวิจัยของ Spann (1987) พบว่า นักเรียนที่ได้รับ โปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบ มีการพัฒนา ได้ทดลองเสนอตัวแบบเพื่อเพิ่มความถี่ของการแสดงพฤติกรรมเป้าหมาย 3 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการสัมผัส พฤติกรรมการแสดงท่าทาง และพฤติกรรมการชมเชย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ดูตัวแบบแสดงพฤติกรรมการสัมผัส และพฤติกรรมการแสดงท่าทางจะมีความถี่ของการแสดงพฤติกรรมทั้งสอง พฤติกรรมนั้นยังคงอยู่ในระยะติดตามผล ภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ สำหรับความถี่ของการแสดงพฤติกรรมการชมเชยนี้ไม่พบการเปลี่ยนแปลงทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

สรุปได้ว่า การใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการที่ทำให้นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นในระยะหลังการทดลอง

และยังคงอยู่จนถึงระยะติดตามผล ทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลและระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

7. นักศึกษากลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะ

ก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4-7) นั่นคือ พบว่า นักศึกษากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลองกับระยะก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4-8) แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้เข้าโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มทดลองมีความเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมมาก ทำให้เห็นว่าวิธีการทดลองส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่าควบคุมมากว่าอย่างเห็นได้ชัด (โดยดูได้จาก Ratio ของค่า F และค่า p ของตารางที่ 4-6 และ 4-8) จึงสรุปได้ว่า วิธีการทดลองโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีปกติหลายเท่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก จึงควรส่งเสริมให้มีการนำเอาโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบมาใช้แก้ปัญหาให้แก่นักศึกษาที่ไม่กล้าแสดงออกหรือมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ให้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อไป
2. โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียน นักศึกษา ทำให้เกิดทางเลือกมากขึ้นนอกเหนือจากวิธีที่เคยใช้
3. ในการนำแม่แบบไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกแก่เยาวชนนั้น ผู้ที่นำไปใช้ต้องทำความเข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการสังเกตของเบนจามินเพื่อให้เกิดผลที่ได้จะมีความสมบูรณ์ขึ้น
4. การทดลองครั้งนี้ประสบความสำเร็จเนื่องจากกลุ่มทดลองรู้จักแม่แบบในฐานะเพื่อนวัยเดียวกัน เพื่อนที่มีพฤติกรรมดีได้รับการยกย่องจากครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จึงดึงดูด

ความสนใจเป็นพิเศษ ดังนั้นในการนำแม่แบบไปใช้เปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ ควรพิจารณาถึงเหตุผลดังกล่าวนี้อย่าง

ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาผลการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้เทคนิคแม่แบบกับนักเรียนนักศึกษา เพื่อหาวิธีการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนักศึกษา
2. ควรนำวิธีการให้แม่แบบไปใช้เสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่น ๆ เช่น พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียน พฤติกรรมการพูดหน้าชั้นเรียน